EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 7.6.2011
SEK(2011) 826 v konečném znění

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k národnímu programu reforem Švédska na rok 2011

a pro vydání stanoviska Rady

k aktualizovanému konvergenčnímu programu Švédska na období 2011–2014

{SEK(2011) 735 v konečném znění}

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k národnímu programu reforem Švédska na rok 2011

a pro vydání stanoviska Rady

k aktualizovanému konvergenčnímu programu Švédska na období 2011–2014

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik[1], a zejména na čl. 9 odst. 3 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise[2],

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

po konzultaci s Hospodářským a finančním výborem,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Evropská rada schválila dne 26. března 2010 návrh Evropské komise zahájit novou strategii pro zaměstnanost a růst, Evropa 2020, založenou na intenzivnější koordinaci hospodářských politik, která se zaměří na klíčové oblasti, v nichž je třeba přijmout opatření za účelem posílení evropského potenciálu pro udržitelný růst a konkurenceschopnost.

(2) Rada přijala dne 13. července 2010 doporučení o hlavních směrech hospodářských politik členských států a Unie (na období 2010 až 2014) a dne 21. října 2010 přijala rozhodnutí o hlavních směrech politik zaměstnanosti členských států[3], které společně tvoří „integrované hlavní směry“. Členské státy byly vyzvány, aby vzaly integrované hlavní směry v úvahu v rámci svých vnitrostátních politik v oblasti hospodářství a zaměstnanosti.

---

1 Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.
2 Úř. věst. C , , s. .
3 Rozhodnutí Rady 2011/308/EU ze dne 19. května 2011 stanoví, že platí i pro rok 2011.

(3) Komise dne 12. ledna 2011 přijala první roční analýzu růstu představující pro EU začátek nového cyklu správy ekonomických záležitostí a prvního „evropského semestru“ *ex ante* a integrované koordinace politiky, jejímž základem je strategie Evropa 2020.

(4) Evropská rada dne 25. března 2011 potvrdila priority pro fiskální konsolidaci a strukturální reformy (v souladu se závěry Rady ze dne 15. února a 7. března 2011 a v návaznosti na roční analýzu růstu vypracovanou Komisí). Zdůraznila, že je třeba se přednostně zaměřit na návrat ke zdravým rozpočtům a fiskální udržitelnosti, na snižování nezaměstnanosti prostřednictvím reforem trhu práce a na další úsilí o posílení růstu. Požádala členské státy, aby promítly tyto priority do konkrétních opatření, jež budou součástí programů stability či konvergenčních programů a národních programů reforem.

(5) Dne 29. dubna 2011 Švédsko předložilo pro rok 2011 svůj aktualizovaný konvergenční program na období 2011–2014 a národní program reforem na rok 2011. Oba programy byly posuzovány současně.

(6) Před hospodářskou krizí v letech 2008–2009 švédské hospodářství zažívalo po více než desetiletí silný růst, na němž se podílela jak domácí poptávka, tak čistý vývoz. Vzhledem k tomu, že se jedná o exportně orientovanou ekonomiku s rozsáhlým finančním sektorem, výrazně ho zasáhl propad zahraniční poptávky a zmrazení finančních trhů v roce 2008, což vedlo k poklesu HDP v roce 2009 o 5,1 % a růstu míry nezaměstnanosti z přibližných 6 % na více než 9 %. Díky solidní výchozí pozici, jež nevyžadovala rozsáhlé úpravy v domácnostech i bankovním a veřejném sektoru, a díky adekvátní reakci v rámci měnové a fiskální politiky byla recese poměrně krátkodobá a postihla hlavně exportně orientované výrobní odvětví. Poté, co světový obchod začal opět růst, zažilo švédské hospodářství prudké a rozsáhlé oživení a reálný HDP se v roce 2010 zvýšil o 5,5 %. Vzájemným působením automatických stabilizátorů a diskrečních opatření se rozpočtové saldo dostalo z přebytku ve výši 3,7 % HDP v roce 2007 do schodku v roce 2009, a v roce 2010 bylo opět vyrovnané.

(7) Na základě posouzení aktualizovaného konvergenčního programu podle nařízení Rady (ES) č. 1466/97 zastává Rada stanovisko, že makroekonomický scénář, z něhož vycházejí rozpočtové projekce, je vesměs realistický, avšak kromě roku 2012, kdy je příliš optimistický. Rozpočtová strategie nastíněná v aktualizovaném konvergenčním programu je přiměřená, jelikož by mohla přispět ke splnění střednědobého cíle Švédska, jímž je přebytek 1 % HDP v průběhu cyklu. Představovalo by to určitou rezervu proti překročení 3% referenční hodnoty HDP při případném propadu v budoucnu. Program předpokládá, že přebytek veřejných financí poroste z 0,6 % HDP v roce 2011 na 3,7 % HDP v roce 2014, což je poslední rok programu. Toto zlepšení by vyplývalo především z očekávaného silného hospodářského růstu, protože program nepředpokládá v těchto letech žádné konsolidační úsilí. Rizika pro rozpočtové cíle jsou vcelku vyrovnaná. Jelikož prognóza příjmů představená v programu je na rok 2011 poněkud opatrná, rozpočtové výsledky by mohly být tento rok mírně lepší, zatímco jistá rizika horšího vývoje ohrožující rozpočtové prognózy na rok 2012 a následující roky souvisejí s optimistickými makroekonomickými odhady. Existuje riziko procyklické fiskální politiky, jelikož vláda uvedla, že pokud bude k dispozici dostatečný fiskální prostor, mohla by být od roku 2012 zaváděna další expanzivní fiskální opatření předpokládaná v rozpočtu na rok 2011 (včetně pátého kroku zaměstnaneckých slev na dani, a další zvýšení limitu pro platby daně z příjmu,

nižší DPH na restaurační služby a nižší zdanění důchodů). Vzhledem k prognóze demografického vývoje je důležité, aby Švédsko pokračovalo v plnění střednědobého cíle.

(8) Aktuální situace na trzích s bydlením a hypotékami je zdrojem potenciální nestability. Po krátkodobé a mírné korekci na vrcholu finanční krize mají ceny nemovitostí ve Švédsku – na rozdíl od ostatních zemí – opět výrazně stoupající tendenci zaznamenávanou již od druhé poloviny 90. let a nyní jsou na rekordní úrovni. Silný nárůst cen nemovitostí probíhal v těsném sepětí s rostoucím zadlužením domácností, jež do poloviny roku 2010 dosahovalo přibližně 170 % disponibilního příjmu, což je nejvíce v historii. Navíc na značný podíl hypotečního zadlužení se vážou variabilní sazby s nízkou mírou amortizace. Švédské domácnosti jsou tak obzvlášť ohroženy zvýšením úrokových sazeb nebo zhoršením situace v oblasti zaměstnanosti. Výrazná korekce trhu s bydlením by mohla mít negativní dopad na makroekonomickou stabilitu, jelikož domácnosti by omezily spotřebu, aby udržely svůj rozpočet v rovnováze, a finanční náklady švédských bank by se zvýšily.

(9) Pokud jde o švédský trh práce, příslušníci třetích zemí a mladí lidé mají v porovnání s průměrem EU poměrně slabé postavení. Další zlepšení jejich pozice na trhu práce je důležité v zájmu zvýšení celkové míry zaměstnanosti a nabídky práce v dlouhodobém horizontu, aby se tak reagovalo na demografický problém stárnutí obyvatelstva. S cílem zlepšit v oblasti zaměstnanosti situaci obou skupin provádí švédská vláda v současné době několik reforem, k nimž patří navýšení prostředků na odborné vedení, pracovní místa pro praktikanty, odborné vzdělávání dospělých, učňovskou odbornou přípravu a cílené dotace na mzdy a efektivnější kurzy švédského jazyka. Z posledních statistik jasně vyplývá, že situace na švédském trhu práce se všeobecně zlepšuje, s výjimkou žen narozených v zahraničí.

(10) Komise posoudila konvergenční program a národní program reforem[4]. Vzala v úvahu nejen jejich význam pro udržitelnou fiskální a sociálně-hospodářskou politiku ve Švédsku, ale také jejich soulad s pravidly a pokyny EU, vzhledem k tomu, že je potřeba posílit celkovou správu ekonomických záležitostí v Evropské unii přispíváním k tvorbě budoucích vnitrostátních rozhodnutí z úrovně EU. Domnívá se, že programy náležitě řeší hlavní výzvy pro Švédsko. I když je fiskální strategie vlády při plnění střednědobého cíle přiměřená, od roku 2012 je třeba podnikat kroky s cílem zabránit v dobách příznivého růstu příliš uvolněné fiskální politice. Měla by být posouzena zejména ta rizika makroekonomické nerovnováhy, jež vyplývají z rostoucích cen nemovitostí a zadlužení domácností. Kromě toho je třeba sledovat a zlepšovat účast na trhu práce zranitelných skupin, zejména mladých lidí a žen narozených v zahraničí.

(11) Na základě tohoto posouzení Rada přezkoumala aktualizovaný konvergenční program Švédska na rok 2011 a její stanovisko[5] se odráží zejména v doporučení 1). S přihlédnutím k závěrům Evropské rady ze dne 25. března 2011 Rada přezkoumala národní program reforem Švédska,

---

[4] SEK(2011) 735.

[5] Na něž odkazuje čl. 9 odst. 3 nařízení Rady (ES) č. 1466/97.

DOPORUČUJE, aby Švédsko v období 2011–2012 provedlo tato opatření:

(1) pokračovat ve fiskální politice, jež zajistí další plnění střednědobého cíle, a vyhnout se procyklické fiskální politice v současné době hospodářského růstu;

(2) přijmout preventivní opatření, jež mají řešit makroekonomická rizika spojená s rostoucími cenami nemovitostí a zadlužením domácností, včetně reformy systému hypoték, regulace nájmů, zdanění majetku a stavebních povolení;

(3) sledovat a zlepšovat účast mladých lidí a jiných zranitelných skupin na trhu práce.

V Bruselu dne .

Za Radu
předseda / předsedkyně